

IV Semester B.C.A./B.H.M. Examination, September 2020
(F+R) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – IV)
Charudattam and Scientific Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : i) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
ii) Q. No. I should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10x1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) चारुदत्त नाटकं केन रचितम् ?

a) कालिदासेन b) भासेन c) बाणेन d) व्यासेन

2) विटः कस्य सहचरः ?

a) चारुदत्तस्य b) मैत्रेयस्य c) शकारस्य d) संवाहकस्य

3) दरिद्रेषु दुर्लभं किम् ?

a) दया b) सत्त्वं c) धैर्यम् d) आरोग्यम्

4) विदूषकस्य नाम किम् ?

a) मैत्रेयः b) आत्रेयः c) दत्तात्रेयः d) सज्जलकः

5) चारुदत्तनाटके कति अङ्गाः सन्ति ?

a) दश b) द्वादश c) त्र्योदश d) चत्वारः

6) भासनाटकानां प्रथमः सम्पादकः कः ?

a) सोमशास्त्री b) बाणभट्टः c) गणपति शास्त्री d) विश्वनाथ शास्त्री

7) चारुदत्तस्य मित्रं कः ?

a) विदूषकः b) सज्जलकः c) संवाहकः d) कर्णपूरः

8) मनस्विनः पुरुषस्य सोच्छासितं मरणं किम् ?

a) ऐश्वर्यम् b) दारिद्र्यम् c) अज्ञानम् d) अनारोग्यम्

9) चारुदत्तस्य भार्या का ?

a) वसन्तसेना b) रदनिका c) चतुरिका d) ब्राह्मणी

10) विभवानुवशा का ?

a) गणिका b) भार्या c) दारिका d) सुषा

II. 1) "चारुदत्त" नाटके प्रथमाङ्कस्य सारांशं लिखत ।

(1×10=10)

ಚारुदत्तकृत नाटक में दलनैय अंकद सारांशवन्नु बर्तयिरि.

Write the summary of the 1st Act of Charudattam.

अथवा / अङ्गांश / OR

2) भासस्य देश-काल-ग्रन्थान् अधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

भासन दैश, काल मुहुरु गुणांशन्नु कुरितु घुचंध बर्तयिरि.

Write an essay on the place, date and works of Bhasa.

III. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×5=10)

एठदू विष्ण्यांशन्नु कुरितु लक्ष्यं छिप्पैर्है बर्तयिरि.

Write short notes on **any two** of the following.

1) नान्दी ।

2) चारुदत्तः ।

3) वसन्तसेना ।

4) संवाहकः ।

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2×6=12)

एठदू श्लोकांशन्नु अनुवादिसि विवरिसि.

Translate and explain **any two** of the following.

1) अद्यास्य वित्तिषु मया निशि पाटितासु

छेदात् समासु सकृदर्पित काकलीषु ।

काल्यं विषदविमुखः प्रतिवेशवर्गो

दोषांश्च मे वदतु कर्मसु कौशलं च ॥

- 2) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते
यथान्धकारादिव दोपदर्शनम् ।
सुखातु यो याति दशां दरिद्रतां
स्थितः शरीरेण मृतः स जीवति ॥
- 3) किं यासि धावसि प्रधावसि प्रस्खलन्ती
साधु प्रसीद न मार्यसे तिष्ठ तावत् ।
कामेन सम्प्रति हि दह्यते मे शरीरम्
अङ्गारमध्यपतितमिव चर्मखण्डम् ॥
- 4) लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाज्जनं नभः ।
असत्पुरुषसेवेव दृष्टिर्निष्फलतां गता ॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत । *BMSCW LIBRARY* (2x4=8)
 ऐराद्ध व्याकुन्त्यन्त्यन्त्य निर्दिष्ट निर्दिष्ट विवरिते.
 Annotate any two of the following.

- 1) गुणवान् रक्षितव्यो भवति ।
- 2) पापं कर्म च यत् परैरपि कृतं तत्स्य सम्भाव्यते ।
- 3) घृतं गुडो दधितण्डुलाश्च सर्वमस्ति ।
- 4) अर्थतः पुरुषो नारी या नारि सार्थतः पुमान् ।

VI. a) खगोलशास्त्रे वराहमिहिरस्य योगदानम् अधिकृत्य प्रबन्धं रचयत । (1x10=10)
 विग्रहात्मकैर्वाक्यैः वर्त्तमानैः विवरिते.

Write an essay on the contribution of Varahamihira to astronomy.

अथवा / अङ्गवा/ OR

गणितशास्त्रे आर्यभट-भास्करयोः योगदानम् अधिकृत्य प्रबन्धं रचयत ।

गणितशास्त्रकृतैः अयौऽभिष्ठृतैः वृत्तैः भास्तुराचाय्यरैः कौदृगगेष्ठन्तू कुरितु वृष्टिं बर्तयिते.

Write an essay on the contribution of Aryabhata and Bhaskara in the field of Indian mathematics.

b) द्वयोः लघुटिष्णी लिखत ।

(2x5=10)

ఎరదు ఏషయగజన్మ కురితు లఘు ఛిప్పుణీ ఒరెయిరి.

Write short notes on **any two** of the following :

- 1) लीलावती ।
- 2) आयुर्वेदः ।
- 3) वाग्भटः ।
- 4) सुश्रुतः ।

BMSCW LIBRARY